

Did you hear from him regarding an original מועד; but rather it is for instance where he damaged in an unusual manner and became a *Mu'ad*

OVERVIEW

גדיש נ"ש מגופו ר' אלעזר maintains in the case of חררה that he pays a ש"נ. One of the explanations offered was that ר"א agrees with סומכוס that צרורות pays a ש"נ,¹ and ר"א also agrees with יהודה ר' that צד תמות במקומה עומדת.² However רב סמא rejected this explanation, saying we find the ruling of צד תמות במקומה עומדת, only in a case where initially it was a תם and later it became a מועד; however we never heard the concept of צד תמות במקומה עומדת in a case where it is a מועד initially as in the case of צרורות, where he initially pays a ש"נ according to סומכוס. Rather we must conclude that the case of חררה שנטל חררה is where his damage by צרורות was done in an unusual manner, which he did three times already and became a מועד. The dispute between ר"א and the חכמים is whether שינוי צרורות can become a ח"נ and pay ש"נ (the view of ר"א), or it cannot become a מועד and pays only a ח"נ (the view of the חכמים).³

זו גירסת הקונטרס ומפרש כיון דאייעד הדר הוה ליה כי אורחיה -

This is the text according to רש"י (אלא כגון דשני ואייעד), **and רש"י explains** (the view of the רבנן); **since he was אייעד, it becomes a 'normal' מזיק** -

וכי היכי דבצרורות כי אורחיהו שמועדים מתחילתן חצי נזק ותו לא -

And just like by normal regular צרורות, for which he is a מועד initially (from the very first time), nevertheless it pays a ח"נ and no more -

הא נמי דשני ואייעד לא חמור ממועד מתחילתו ואין העדאה לצרורות ששינה בהן -

This case too where initially it was unusual and he became a מועד (after three times), **it is not more strict than** a case of צרורות כי אורחיהו, where he is **initially a מועד; so there is no becoming a מועד in a case where the צרורות are unusual.**

This explains the view of the רבנן.

ומדקתני דמשלם מגופו אלמא דצרורות כי אורחיה נמי מגופו ותפשוט דרבא -

¹ According to this interpretation we can be פושט that ח"נ צרורות pays only מגופו.

² ר"א maintains that when a מועד pays a ש"נ, only half can be collected מהעלייה; however the original half (which a תם had to pay) can only be collected מגופו even after he became a מועד. Similarly by צרורות according to סומכוס (and ר"א) where he pays a ש"נ, nevertheless one half (of תמות) is paid only מגופו. This explains why the ברייתא states that he pays מגופו even according to ר"א who requires a ש"נ payment, for the מגופו payment refers to the half of תמות צד.

³ This is the גירסא and view of אלא רש"י בד"ה אלא (עמוד ב') in the first לשון.

And since the ברייתא teaches that in the case of שני בצרורות ואייעד he pays מגופו, it is apparent that by אורחיה כי צרורות he also only pays מגופו, and we can resolve the query of רבא (that צרורות ח"נ pays only צרורות).⁴ This concludes (תוספות understanding of) פרש"י.

In summation; According to רב סמא (and ברייתא) of כלב שנטל חררה is discussing a כלב who is a מועד for שנינו ע"י צרורות, and nevertheless he pays ח"נ, for it is not different than regular צרורות (which is also a [מתחלתו] מועד), which pays only ח"נ, and since the ברייתא states by צרורות ח"נ מגופו that it pays ח"נ, the same applies to אורחיה כי צרורות that it pays ח"נ מגופו.

פרש"י asks on תוספות:

וקשה דהיכי פשיט הא דרבא דלמא צרורות כי אורחיה מעלייה -

And there is a difficulty with this explanation; for how did the גמרא resolve the query of רבא (whether צרורות ח"נ is מגופו or מעלייה); perhaps by אורחיה כי צרורות he pays מעלייה -

אבל היכא דשני אף על גב דאייעד משלם מגופו דצד תמות במקומה עומדת⁵ -

But where it was שני by the צרורות (as in the case of כלב), he pays מגופו even though that אייעד, the reason why he still pays מגופו is because צד תמות במקומה - עומדת -

תוספות responds to a possible resolution to his question:

ואין לומר דאין הכי נמי דלא אתי למפשט בעיא דרבא⁶ -

And one cannot say; that indeed it so (as תוספות claims that we cannot resolve the query of רבא (regarding ח"נ מגופו by ח"נ צרורות), for רב סמא did not intend to resolve רבא's query (בעיא דרבא) -

אלא בא לומר שיש ליישב הברייתא בענין אחר דאין זה סוגית הש"ס⁷ -

⁴ The רבנן (seemingly) equate צרורות כי אורחיה with צרורות שני ואייעד (by both they pay ח"נ). Therefore since they equate the two, we can derive צרורות שני ואייעד from צרורות כי אורחיה; just as by שני ואייעד he pays ח"נ only (as the ברייתא stated), similarly by אורחיהו כי אורחיהו he also pays ח"נ only.

⁵ צרורות (regarding paying מגופו); for by צרורות ע"י שנינו (for he is a תם); therefore we can say that even after he became a מועד he still pays מגופו since צד תמות במקומה עומדת; however by אורחיה כי צרורות (since he is a מועד) there is no reason to assume that he pays מגופו. See [however] 'Thinking it over' # 1. This distinction does not apply in the reverse (regarding paying ח"נ). Here we maintain that just as צרורות כי אורחיה pays ח"נ (even though he is a מועד מתחלתו), so (certainly) צרורות ע"י שנינו ואייעד will also pay ח"נ; for his becoming a מועד does not make him a greater מועד that אורחיה כי צרורות which is a מועד מתחלתו and pays ח"נ only.

⁶ תוספות is offering this resolution to justify the גירסא only; however רש"י certainly disagrees with this interpretation, for רש"י states clearly 'ומדקתני מגופו אלמא סבר דצרורות כי אורחיה נמי מגופו'.

⁷ Generally in the גמרא once we have rejected proof from a source by establishing it in a way that we cannot prove anything from the source (as was done here, when the גמרא said that it is a case of שני) it is highly unusual to reestablish the source in a different manner which will also not prove anything (for nothing is seemingly

But rather סמא רב just came to say that we can explain the ברייתא in another way; this is not so, **for this is not the way of the גמרא**. Rather it seems from the flow that סמא רב intended to resolve s'רבא query; however according to גירסת ופרש"י there is no resolution.

תוספות offers his גירסא and interpretation:

ונראה כגירסא דגרס⁸ אלא כגון דאייעד ולעולם מצי למפשט בעיין⁹ –

And תוספות agrees with the גירסא, which reads; ‘but rather we are discussing a case where for instance the dog became a מועד’, and really we can resolve the query whether צרורות pays מגופו or not -

ולא תקשה מידי דרבי אלעזר¹⁰ דלא פליגי בפלוגתא דסומכוס ורבנן -

And there is no difficulty with the view of ר"א, for the רבנן and ר"א, do not argue in the same argument of סומכות ורבנן (whether צרורות pays נ"ש or ח"נ) -

ולא בדשני כדקאמרינן ובפלוגתא דרבי טרפון ורבנן -

And the רבנן ור"א are also **not** arguing, as we **previously thought**, in a case of (נ"ש ברשות הניזק קרן pays a ר"ט ורבנן **argument of** צרורות ע"י שינוי

אלא תרוייהו כרבנו דסומכוס והכא בצרורות כי אורחייהו ובדאייעד¹¹ -

But rather both the רבנן and ר"א agree **with the רבנן** who argue **with סומכוס** (and maintain that צרורות pays a ח"נ), **and here** (by the חררה) we are discussing a case of צרורות כי אורחיהו **and he was a מועד** for אורחיהו –

תוספות concludes and strengthens his interpretation:

והשתא פשיט בעיא דרבה דיש העדאה לצרורות דאיירי בצרורות כי אורחיהו¹² -

And now (that the מַשְׁנֶה of כָּלֵב is discussing ואֵיךְ כִּי אֹרְחֵיהֶוּ it is understood how the גִּמְרָא attempted to **resolve the other query of רַבָּא that there is צָרֻרֹת ע"י שְׁנֵי** **הַעֲדָא** **צָרֻרֹת כִּי אֹרְחֵיהֶוּ** (not שְׁנֵי) ¹³ –

accomplished by adding a different case)

⁸ This is the רש"י ד"ה אלא לישנא אחרینא in the same

⁹ See footnote # 11 that we resolve from the משנה and ברייתא that צרורות כי אורחיה pays a מגופו.

¹⁰ This is referring to the question how one can pay a **נ"ש מגופו**.

¹¹ Therefore we resolve the ביעא of רבא that צריורות pays מגופו even if it was אייעד and certainly before he was אייעד. There is no question how can he pay מגופו according to ר"א who maintains that he pays ג"ש, for ר"א maintains that עומדת במקומה עומדת and for that צד תמות צד תמות he pays מגופו. [However before he was אייעד all (רבנן ור"א) agree that he pays ג"ש מגופו ה.].

¹² However according to the first גירסא רש"י that the case of כּלּב is by ע"י שינוי, how can we resolve the query of רבא (regarding יש העדא לצרורות או לא) when רבא is discussing צרורות כי אורחיה as תוספות will shortly prove. Even though there is צרורות כי (ר"א) that cannot prove that there is העדא for אורחיה (for אורחיה כי is like רגל where there is no העדא; see also later in this תוספות). However later תוספות concludes that the query of יש העדא is both by אורחיה כי and ע"י שינוי. See 'Thinking it over' # 2.

¹³ See later footnote # 21.

צורורות כי proves that the query of רבא, whether there is העדאה לצורורות or not, is regarding צורורות ע"י שינוי, and not by אורחיה:

וכן משמע מדקאמר או דלמא תולדה דרגל היא משמע דאיירי בלא שינוי -

And this is also apparent since רבא states in one side of his query (that there is no העדאה לצורורות); 'or perhaps since צורורות is a תולדה דרגל' there is no העדאה (just as by רגל there is no העדאה), this indicates that we discussing צורורות without a שינוי (then it is a תולדה דרגל); however צורורות ע"י שינוי is a תולדה דקרן not a תולדה דרגל.

צורורות כי אורחיה offers an additional proof that the query was by אורחיה:

וכן מדמייתי עלה¹⁴ הידוס אינו מועד¹⁵ דאכא אורחיה מייתי לה לעיל¹⁶ -

And similarly there is also proof from the fact that the גמרא cites the ברייתא of הידוס אינו מועד to resolve this query (of העדאה); when the גמרא has already cited this ברייתא previously as a possible proof regarding the previous query of רבא, whether צורורות pays מגופו or not.¹⁷ It therefore is apparent that the גמרא assumes that both queries of רבא (regarding העדאה and regarding מגופו) are discussing אורחיה and therefore brought the ברייתא of הידוס for both queries.

In summation; the case of כלב is by צורורות כי אורחיה ואייעד which proves that צורורות (both כי אורחיה and צד תמות) נ"ש מגופו. It also explains why ר"ש maintains that he pays a מגופו (וע"י שינוי). It also is a (possible) resolution to the query regarding העדאה לצורורות, which is also by צורורות כי אורחיה.

צורורות כי אורחיה challenges his assumption that the query of העדאה is by אורחיה:

ותימה דלקמן (דף יט,א) מוכח דמיירי על ידי שינוי -

And it is astounding to presume this! For later it is evident that רבא's query is regarding צורורות ע"י שינוי; we see this -

גבי הא דבעי רב אשי יש שינוי בצורורות¹⁸ -

Concerning this which רב אשי queried; is there a שינוי by צורורות to pay a fourth -

וקאמר ותפשוט מדבעי רבא יש העדאה מכלל דאין שינוי -

¹⁴ יח,ב.

¹⁵ The גמרא assumed (in both places) that it was הידוס והתיו making it צורורות. Therefore we assume that the מחלוקת whether he pays a נ"ש or a ח"נ (is by אייעד) and they argue whether לא.

¹⁶ (רש"י יח,ב ד"ה הידוס ס"ד) see כי אורחיה הידוס is also mean that תוספות may also mean that.

¹⁷ That query is definitely by אורחיה כי צורורות ע"י שינוי for by צורורות there would be no reason to assume that it pays מן. [Additionally if the query of רבא (regarding העדאה) is by שינוי, how can we resolve it from אורחיה כי צורורות; perhaps by שינוי]. The fact that the גמרא wanted to resolve it from הידוס proves the הידוס is also כדרכו. [קרן (like) since it is (like) העדאה].

¹⁸ רב אשי queried if an animal was מזיק with שינוי, does he pay a נזק (so לצורורות) or does he pay a רביע נזק (so שינוי לצורורות).

And the גמרא said; 'and let us resolve this query (of רב אשי whether יש שינוי from s' query whether there is העדאה or not, inferring that there is no שינוי; this concludes the citation from the גמרא later. תוספות continues with his question -

פירוש דאי יש שינוי היכי אתי מרביע נזק לנזק שלם¹⁹ -

The explanation of the גמרא that we can resolve the query of רב אשי that אין שינוי is, for if we maintain that רבא queried whether לצרורות לצרורות from the fact that רבא is, **for if we maintain that רבא queried whether לצרורות לצרורות; how can it proceed from a רביע נזק to a נזק שלם.**

צורורות ע"י שינוי was regarding בעיא דרבא offers another source proving that תוספות

וכן לקמן²⁰ **פריך והא משונה הוא משמע דאי הוה מוקמא פלוגתייהו בהעדאה ניחא -**

And similarly later the גמרא asks; 'but it is unusual'; indicating that if we would establish their argument regarding העדאה it would be understood; this -

משמע דבעיא דרבא על ידי שינוי איירי -

צורורות ע"י שינוי (יש העדאה לצרורות) **is by שינוי** (regarding רבא) **indicates that the query of רבא**

This contradicts that which תוספות previously assumed that the query of לצרורות was regarding העדאה לצרורות.²¹

answers: תוספות

¹⁹ This proposed resolution of רבא (whether לצרורות) (אין שינוי לצרורות) from the בעיא דרבא (אין שינוי לצרורות) is valid only if we assume that the בעיא דרבא (whether העדאה לצרורות) was regarding שינוי. We can then say, since רבא considered the option of העדאה לצרורות (meaning that שינוי will have to pay a נ"ש [like a מועד] if there was a העדאה) that proves that before the העדאה שינוי paid only a ח"נ, because if שינוי (צורורות ע"י שינוי) he will pay a נ"ש. This is unheard of; from a רביע נזק one should have to pay a נ"ש! A מועד pays twice that of a ח"נ; not four times! However if we assume that בעיא דרבא was regarding אורחיה only (but not שינוי), what proof is there from the fact that רבא considered the possibility that צורורות כי אורחיה would pay a נ"ש if אייעד, to the query of regarding רב אשי?

²⁰ (בהמה שהטילה גללים) (regarding יח,ב). The גמרא attempted to resolve the query of רבא (whether לצרורות) (אין שינוי לצרורות) from the ברייתא which stated that if a בהמה defecated on a dough, there is a dispute between ר' יהודה (who maintains he pays a שלם) and ר' אלעזר (who maintains that he pays a ח"נ). The גמרא initially assumed that it is discussing a case of צורורות דאייעד and they are arguing whether העדאה לצרורות (the view of ר"י) or העדאה לצרורות (the view of ר"א). The גמרא rejected this interpretation and said it was not אייעד and they are arguing whether we agree with צורורות that צורורות pays a נ"ש (the view of ר"י) or we follow the view of the רבנן that צורורות pays a ח"נ (the view of ר"א). The גמרא then asks והא משונה הוא this act is unusual (that a בהמה is לעיסה); so it is not צורורות but rather it is קרן (see ד"ה והא משונה רש"י there), where everyone agrees (even סומכוס) that he pays only a ח"נ. However the גמרא asked this question only after we established that the מחלוקת between ר"י ור"א parallels the מחלוקת between רבנן (which is by אורחיה); the גמרא, however, did not ask the same question (והא משונה הוא) when we established that their מחלוקת depends whether העדאה לצרורות or not; indicating that this query (of יש) is indeed talking by שינוי. [If the query is by אורחיה, the גמרא should have asked והא צורורות כי אורחיה, but not by שינוי.]

²¹ See previously in תוספות by footnote # 13.

ונראה דבתרומיהו מבעיא ליה²² אם יש העדאה או לאו -

העדאה לצרורות רבא whether there is תוספות of רבא that the query of whether there is or not, was regarding both cases; by צרורות כי אורחיה and by צרורות ע"י שינוי -

דאי יש העדאה בצרורות כי אורחיהו גם על ידי שינוי יש העדאה -

For if there is העדאה by צרורות כי אורחיהו, there will inevitably be העדאה by צרורות ע"י שינוי -

דעיקר העדאה בקרן כתיבה²³ -

Since the main rule of העדאה is written by קרן (which is a שינוי) -

ואי אין העדאה בכי אורחיהו גם על ידי שינוי אין העדאה -

And (the same is true for the reverse, that) if there is no העדאה by אורחיהו then even by צרורות ע"י שינוי there is no העדאה -

דעל ידי העדאה לא הוי טפי מכי אורחיה²⁴ -

For צרורות כי אורחיה that went through העדאה is not better that צרורות ע"י שינוי (צרורות ע"י שינוי) which went through העדאה.

In summation; the צרורות כי אורחיה of רבא regarding יש העדאה לצרורות or not, is both by אורחיה and שינוי (for they are interdependent). Therefore once we established the משנה of כלב by צרורות ע"י שינוי (since it is regarding אורחיה as well) and we could resolve this query (since it is regarding אורחיה as well) and similarly we could resolve the query of רבא regarding יש שינוי לצרורות or not since the query of רבא is also discussing שינוי רבא.

(יש העדאה) regarding בעיא דרבא interpretation that תוספות objection to רש"י deals now with תוספות is (also) regarding צרורות כי אורחיה:

ומה שפירש הקונטרס²⁵ דבעיא דיש העדאה לא שייך לאוקמא בכי אורחיה -

And regarding this which רש"י explained that the query of יש העדאה cannot be established in a case of אורחיה כי אורחיה, as רש"י states -

דכיון דהוי אורחיה מה לי פעם ראשונה מה לי פעם רביעית²⁶ -

For since it is אורחיה, what difference is there if it is the first time or the fourth time; therefore רש"י assumes there can be no העדאה by אורחיה -

תוספות, however disagrees with this premise

²² (perhaps) means that even though the original רבא of בעיא was by אורחיה כי אורחיה [since he said (on the side תולדה דרגל הוא]; however רבא understood that whichever way we will resolve the בעיא by צרורות ע"י שינוי, the same result will apply to אורחיה כי אורחיה.

²³ It would be difficult to assume that by אורחיה כי אורחיה, which is a תולדה דרגל there is the concept of העדאה, but there is no העדאה by צרורות ע"י שינוי which is similar to קרן.

²⁴ The העדאה by שינוי ע"י שינוי can only accomplish that now it is considered אורחיה כי אורחיה, so if by אורחיה כי אורחיה there is no העדאה (and he pays a ח"נ) the same would apply to צרורות ע"י שינוי ואייעד that there is no העדאה to pay a נ"ש.

²⁵ See the (very) end of אלא רש"י יח,ב ד"ה אלא (the first אלא).

²⁶ מה לי חד זימנא מה לי מאה זימני actually states רש"י.

לאו פירכא הוא כיון דדמייה רחמנא לקרן בחצי נזק²⁷ שייכא ביה העדאה:

It is no refutation; since צרורות is similar to קרן, in that it pays a ח"נ, therefore העדאה is applicable by צרורות even if it is אורחיה.

SUMMARY

The גמרא intends to resolve the query of רבא that צרורות pays מגופו since the ברייתא states that it is מגופו, and the ברייתא and the משנה of כלב are discussing צרורות כי (מגופו certainly pays צרורות דלא אייעד and אורחיה ואייעד). We can also resolve the query whether יש העדאה לצרורות or not; according to ר"א who requires a נ"ש payment there is העדאה לצרורות but not according to the רבנן. The query of יש העדאה is both by אורחיה and כי אורחיה שינוי.

THINKING IT OVER

1. asks on פרש"י how can we derive that צרורות כי אורחיה since מגופו pays צרורות כי אורחיה, but מן העלייה pays צרורות כי אורחיה; perhaps מגופו pays צרורות ע"י שינוי. However, according to the רבנן²⁸ on the צד תמות which עומדת מגופו שינוי pays (as the גמרא states on the 'צד תמות במקומו עומדת',²⁹ there is no צד תמות במקומו עומדת, since it is still a תם. What does צד תמות במקומו עומדת mean with תוספות³⁰?

2. According to the conclusion of תוספות that the query regarding יש העדאה לצרורות is both by אורחיה and כי אורחיה שינוי³¹; can we resolve that query if we maintain that the משנה of כלב is in a case of ואייעד?

²⁷ We would understand the העדאה (not necessarily that it makes it אורחיה, since initially it was אורחיה, but rather), that just as the תורה taught us that the ח"נ of a תם becomes a נ"ש after three times, similarly the ח"נ of צרורות becomes a נ"ש after three times.

²⁸ See footnote # 5.

²⁹ See also in the 'Overview' by footnote # 3.

³⁰ See בית לחם יהודה אות כט and פני יהושע.

³¹ See footnote # 12.